

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148, Dep.
0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
07/01278-89	
DATO 17 SEPT. 2007	
AN	EKSP.
501	

Oslo, 14. september 2007

Vår ref.: ME

Deres ref.:

Høring av forslag til endringer i energiloven som et ledd i arbeidet med gjennomføring av Byggningsenergidirektivet¹

Byggenæringens Landsforening (BNL) er NHOs nest største landsforening. BNL representerer 17 ulike bransjer med 3800 medlemsbedrifter og til sammen ca 68.000 ansatte. Virksomheten til medlemsbedriftene omfatter store deler av den totale verdiskapingskjeden som byggeiere/forvaltere, leverandører og utførende innen bygg, anlegg og tekniske installasjoner. **Alle bransjer i BNL står samlet bak denne høringsuttalelse.**

Våre kommentarer er sammenfattet i 13 punkter:

KOMMENTARER TIL KAP 9 UTKAST TIL ENDRINGER I ENERGILOVEN:

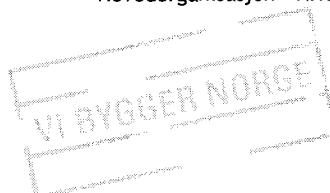
1. Kap 1 Alminnelige bestemmelser § 1-3 Definisjoner

- a) I lovutkastet § 1-3 brukes formuleringen "*Med bygning forstås i denne lov: En konstruksjon med...der det brukes energi for å påvirke **innetemperaturen**.*". En avgrensing til bare å gjelde temperatur vil være i strid med Byggningsenergidirektivet Artikkel 2 punkt 1 der begrepet "**inneklimate**" blir benyttet. En enn bedre formulering kan være "*der det brukes energi til å drifte bygningen*", varmtvannsforsyning (tappevann) inngår f.eks. ikke i begrepet inneklimate. **BNL mener at teksten i lovutkastet må endres, som et minimum må formuleringen i § 1-3 være "...der det brukes energi for å påvirke inneklimate**".
- b) I lovutkastet § 1-3 brukes formuleringen "*Med tekniske anlegg forstås i denne lov: Kjeler som oppvarmes med **fossilt brensel**, varmeanlegg med kjeler og **klimaanlegg** i bygninger*". En avgrensing til bare å gjelde fossilt brensel vil ikke være i tråd med Byggningsenergidirektivet Artikkel 8 punkt a) der begrepet "**ikke-fornybart flytende eller fast brensel**" blir benyttet. Her sies videre at "*Slike kontroller kan også gjennomføres for kjeler som bruker andre typer brensel*". **BNL mener det er viktig at alle kjeler, uansett brensel, drives med en optimal virkningsgrad og derfor bør omfattes av ordningen.**
- c) I lovutkastet § 1-3 brukes formuleringen "*Med tekniske anlegg forstås i denne lov: Kjeler som oppvarmes med fossilt brensel, varmeanlegg med kjeler og **klimaanlegg** i bygninger*". Innføringen av nye energikrav i TEK innebærer i følge KRD krav om ventilasjonsanlegg med varmegjenvinning, slik at energien i ventilasjonsluften utnyttes effektivt. Husene skal bli tettere, men med et godt inneklimate.

BNL mener at tiltak i nye, rehabiliterte og eksisterende bygg skal utformes for å begrense behovet for oppvarming, ventilasjon og kjøling. Krav om tette og godt isolerte bygninger med

¹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/91/EF av 16. desember 2002 om bygningers energiytelse

BNL er tilsluttet Næringslivets
Hovedorganisasjon - NHO

Byggenæringens Landsforening
Essendrops gate 3
Postboks 7187 Majorstuen, 0307 Oslo
Telefon 23 08 75 00/ Telefaks 23 08 75 01
Organisasjonsnummer 983 060 463
Bankgiro 6003.06.74742
E-post firmapost@bnl.no / www.bnl.no

godt inneklima vil dog i praksis bety at det tas i bruk moderne energieffektive ventilasjonsanlegg, ved behov med kjøling, i flere bygninger også i boligbygg. Energibehovet til ventilasjon (inkl. kjøling) vil i følge Veiledning til teknisk forskrift 1997 4. utgave mars 2007 (selv med de nye energikravene) være 10-15 % av beregnet årlig netto energibehov for boligbygg og 30-50 % av beregnet årlig netto energibehov for andre bygningstyper. Det er derfor nødvendig med en regelmessig energivurdering for å sikre at disse anleggene fungerer effektivt.

BNL forutsetter at den regelmessige energivurderingen av tekniske anlegg (kjeler, varmeanlegg og klimaanlegg) også vil omfatte ventilasjonsanlegg.

2. Kap 5 C Energitilstand til bygninger

- a) I lovutkastet Kap 5 C brukes begrepet "***Energitilstand i bygninger***". Energitilstand er et nytt begrep som ikke er å finne i TEK, NS 3031 eller Bygningsenergidirektivet. **BNL mener at teksten i lovforslaget må endres, og at terminologien i NS 3031 bør benyttes så langt som mulig.**
- b) I Lovutkastet angis i § 5 C-1 (Energiattest) at "*Departementet **gir** forskrifter om utforming av, innholdet i, beregningsmåter for og utstedelse av energiattest, herunder lagring av opplysninger*" og at "*Departementet **kan gi** nærmere forskrifter om kvalifikasjonskrav til energirådgivere*". **BNL mener at teksten i lovutkastet må endres, det bør det stå: "*Departementet **gir** nærmere forskrifter om kvalifikasjonskrav til energirådgivere...*"**
- c) I Lovutkastet angis i § 5 C-5 (Energivurdering av tekniske anlegg) at "*Departementet **kan i** forskrift gi nærmere bestemmelser om energivurdering av tekniske anlegg og om kvalifikasjonskrav til energirådgivere*". **BNL mener at teksten i lovutkastet må endres, det bør det stå: "*Departementet **gir i** forskrift nærmere....*"**

KOMMENTARER TIL KAP 8 MERKNADER TIL DEN ENKELTE BESTEMMELSE I LOVUTKASTET:

3. §5C-2 (Energiattest ved salg og utleie av bygning):

Øverst side 19 sies "*Departementet er av den oppfatning at energibruk ved kortvarig leie i liten grad vil være motiverende for hvem leietaker vil leie av. Det vil likevel ikke være noe i veien for at hotell og andre som driver med utleie utfører energimerking frivillig og benytter dette i markedsføringen*".

BNL mener at departementet her tar feil. Plikten om energimerking bør absolutt inkludere hoteller. Krav om et synlig energimerke kan bli en konkurransefaktor i hotellmarkedet. Svanemerking av hoteller er jo nettopp et eksempel på at hotellgjestene tar hensyn til energi og miljø selv om de bare skal bo én natt eller to på hotellet.

BNL mener at det ikke skal gis unntak for krav om energiattest for hotell og andre som driver med utleie.

KOMMENTARER TIL KAP 1- 7 UTFYLLENDE BESKRIVELSE AV HVORDAN ENERGIMERKEORDNINGEN TENKES GJENNOMFØRT:

4. Energimerkeordningen vesentlig og nødvendig

I et tidligere innspill til OED datert 16. mars 2007 gjør BNL oppmerksom på at det ved gjennomføring av Bygningsenergidirektivet først og fremst er en energimerkeordning som beskrevet i Direktivet Artikkel 7, 8, 9 og 10 som på kort sikt kan bidra vesentlig til redusert energibruk og miljøvennlig energiomlegging i byggenæringen.

Dette skyldes at det er i den eksisterende bygningsmassen det er absolutt størst potesial. Direktivets krav om beregningsmetode (Artikkel 3) og minstekrav til energiytelse for nye og rehabiliterte bygg basert på denne metode (Artikkel 4,5 og 6) er ivaretatt ved innføringen av NS 3031 og de nye energikravene i TEK. Dette er viktig for å få ned energibruken i bygg på lang sikt, men for eksisterende bebyggelse kreves helt andre tiltak.

BNL er derfor opptatt av tiltak som retter seg mot eksisterende bebyggelse.

En vel fungerende energimerkeordning er vesentlig og nødvendig for å oppnå redusert energibruk og miljøvennlig energiomlegging i byggenæringen:

- Eiere og brukere av eksisterende bygg motiveres og stimuleres til å gjennomføre tiltak
- Byggherrer motiveres og stimuleres til å kreve bygg som er bedre enn minstekravet.

5. Et fungerende marked

BNL mener det er nødvendig med et fungerende marked med en sunn konkurranse i tillegg til lovpålagte minstekrav. Med et fungerende marked menes i dette tilfelle et marked som etterspør bygninger med høy energieffektivitet/god energiytelse på lik linje med andre egenskaper som for eksempel god beliggenhet og lav investeringskostnad.

Den energimerkeordning som nå foreslås innført kan bli et viktig skritt på veien for å skape et marked som etterspør bygninger med høy energieffektivitet/god energiytelse.

BNL ønsker at den energimerkeordning som nå er under etablering blir så effektiv og hensiktsmessig som mulig. Det norske samfunn må ta de investeringer som er nødvendige for å skape en merkeordning som fungerer.

6. Tillit

En helt nødvendig forutsetning for at energimerkeordningen skal bidra til en ønsket utvikling, er at den skaper nødvendig tillit ved at den blir oppfattet som hensiktsmessig, seriøs og med nødvendig integritet. Dette krever at aktørene som håndterer ordningen er kompetente og ansvarsbevisste.

Markedsaktører, også de som er ansatt hos eier, kan etter nærmere vurdering anses kompetente.

Det organ som forvalter energimerkeordningen må ha kompetanse og ressurser for å utøve nødvendig tilsyn med driften og virkningen av ordningen, noe som etter vår vurdering må ha budsjettmessige konsekvenser. Den instans dom har forvaltningsansvaret må følge opp at markedsaktørene oppfyller Direktivets Artikkel 10 om "Uavhengige sakkyndige".

BNL mener at godkjenning av aktørene som håndterer ordningen må knyttes til den etablerte ordningen med godkjenning av foretak etter plan- og bygningsloven, GOF.

7. Utstedelse av energiattest/egenmerking

BNL mener det skal være enkelt å få tildelt en første energiattest, gjerne basert på enkle indikatorer for forskjellige bygningskategorier. Disse verdiene må være "konservative", slik at de stimulerer til å forbedre rankingen. Vi foreslår at førstegangs klassifisering kan skje i løpet av en meget kortvarig kampanje som fører til at alle bygg tildeles ett energimerke innen 1 år.

BNL tror ikke at det vil bli foretatt en tilfredsstillende vurdering om denne oppgaven overlates til byggeieren/huseieren selv. Manglende energikompetanse sammen med potensiell fare for misbruk (inhabilitet), gjør at troverdigheten til energimerkeordningen blir sterkt svekket.

En slik egenmerking er også klart i strid med Bygningsenergidirektivet Artikkel 10 om uavhengige sakkyndige.

BNL mener at:

- Ansvar for at energimerkingen er utført på en tilfredsstillende måte må ligge på den som utsteder attesten og den dokumentasjon som danner grunnlaget.
- Ved en forbedring av rankingen fra første energiattest, og for å oppnå høyere klasser, må det stilles krav til aktørene som fremskaffer dokumentasjon, jf. 2b og 2c.

8. Grunnlag for energimerket

I energiattesten og på merket bør så vel beregnet netto energibehov som beregnet levert energibehov og gjerne også målt/registrert reelt energibruk synliggjøres.

BNL anbefaler at rangeringen i energimerket primært baseres på beregnet netto energibehov, men at rangeringen kan forbedres ved bruk av løsninger som gir lavt behov for beregnet levert energi, og gjerne også på sikt god energiytelse (Jf. NS 3031 kap. 6, 7 og 8).

Det gjenstår en avklaring på hvordan forbedring av rangering kan beregnes, dette bør innarbeides i den kommende forskrift.

9. **Trinnvis iverksettelse**

Departementet legger opp til å sette i verk ordningene med energimerking av boliger før offentlige bygg og yrkesbygg.

BNL mener det er viktig at energimerkeordningen innføres raskt og med nødvendig innsats fra det offentlige. Hvis det er nødvendig med en trinnvis iverksettelse/prøveordning bør offentlig sektor spille en eksemplarisk rolle og de offentlige bygg gå foran.

10. **Tilfeller hvor merkeplikt inntreffer**

BNL er enig i at Søknadspliktige tiltak iht. PBL skal merkes, og at merkingen i størst mulig grad samordnes med byggesaksbehandlingen.

BNL er i sterk tvil om det er hensiktsmessig å avgrense merkeplikten for yrkesbygg til å gjelde salg eller utleie av hele bygg. Et krav om at energimerkeplikten kun inntreffer når nye leieforhold omfatter hele bygget, vil føre til at mesteparten av utleiemarkedet slipper merkeplikt. Konsekvensen av en slik avgrensing bør vurderes nøye.

11. **Samordning**

BNL mener at det er meget viktig at det legges til rette for samordning med andre typer kontroll og vurdering.

12. **Sanksjonsform**

BNL er enig i at overtredelsesgebyr synes å være den mest hensiktsmessige sanksjonsform.

13. **Terminologi**

I høringsnotatet er man upresis i bruken av viktige termer som f. eks. energitilstand/energiytelse og innetemperatur/inneklima, noe som tyder på at nødvendige avklaringer ikke er foretatt.

BNL mener det er svært viktig at terminologien er konsekvent og gjennomtenkt slik at fremtidig informasjon og formidling av kunnskap blir forstått av alle ansatte i byggenæringen.

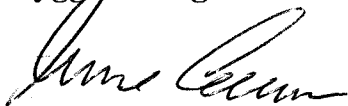
Vi viser til Lavenergiprogrammet hvor slik formidling er en hovedoppgave.

BNL har i denne høringsuttalelse primært valgt å bruke begrepet "reduisert energibruk og miljøvennlig energiomlegging i byggenæringen" og ikke begrepet "energiytelse".

BNL mener på generelt grunnlag at terminologien i Norsk Standard og i dette tilfelle NS 3031 bør benyttes så langt som mulig.

Vennlig hilsen

Byggenæringens Landsforening

Sverre A. Larssen

Adm. direktør